

Til Kulturminister Abid Raja og
Stortingets Familie- og kulturkomité

Oslo, 17.09.2020

Fast fordelingsnøkkel for finansiering av kulturinstitusjonene må opprettholdes

Mye av kunstproduksjonen og kunstuttrykkene i norsk kulturliv, blir muliggjort på og ved våre kulturinstitusjoner, og institusjonene kan på mange måter betraktes som ryggraden i vårt kunst- og kulturliv. Ikke bare sikrer de en kontinuerlig kunstproduksjon av meget høy kvalitet og en mulighet for noen av våre kunstnere til faste og forutsigbare arbeidsforhold. Gjennom sine mange samarbeid med det såkalte «frie feltet», gjennom å engasjere vikarer, solister og gjestende kunstnere, og gjennom å bestille og uropføre verk av norske kunstnere, er våre institusjoner viktige bidragsytere i å opprettholde et fritt og mangfoldig kulturliv. På denne måten spiller institusjonsøkonomien en stadig større rolle også for det «frie feltet», og Creo har tidligere pekt på at en god og forutsigbar økonomi er en forutsetning for å sikre institusjonenes tilbud til publikum, selvstendige kompanier, ensembler og enkeltkunstnere.

I dag er kulturlivet, og kunstnerne, satt i knestående av koronapandemien, og fremtiden oppleves svært usikker. Mange fylkeskommuner og kommuner påpekte selv i «normale» tider, risikoen for at musikk- og scenekunstinstitusjonene vil bli tapere i stramme budsjettkamper. Med pandemiens konsekvenser for kulturlivet, og ikke minst enkeltkunstnerne, er det avgjørende at kulturlivet ikke nå blir en salderingspost, men derimot sikres økonomisk forutsigbarhet for å kunne ta sitt ansvar som bærebjelker i norsk kulturliv.

Kulturdepartementet har slik Creo forstår det, i møter med Norsk teater- og orkesterforening (NTO) signalisert at faste fordelingsnøkler knyttet til Stortingets budsjettvedtak vil bli avvirket f.o.m budsjettfremlegget for 2021. Creo mener at dagens faste fordelingsnøkler er en forutsetning for at delt finansiering skal sikre musikk- og scenekunstinstitusjoner nødvendig økonomisk forutsigbarhet til langtidsplanlegging og til å sikre kunstnerisk kvalitet og utvikling.

I Kulturens kraft (kulturmeldingen) er forslaget om å avslutte ordningen med faste fordelingsnøkler direkte knyttet til regionreformen og et ønske om å overføre mer ansvar til fylkeskommunene. Departementet har nå valgt ikke å gå videre med denne reformen. Dette mener Creo er en god beslutning og av avgjørende betydning for en helhetlig nasjonal kulturpolitikk og et likeverdig kulturtilbud i hele landet. Så vidt Creo vet foreligger det ingen alternative forslag til mekanismer som kan sikre institusjonene den samme økonomiske forutsigbarheten som dagens ordning gir.

Creo stiller seg derfor både undrende og kritisk, til at departementet planlegger å avvikle ordningen med faste fordelingsnøkler, uten at dette er gjort rede for i kommuneproposisjonen eller tatt opp igjen til grundig vurdering i Stortinget. Ikke minst er vi svært bekymret over at dette vurderes gjennomført på et tidspunkt der kulturlivet allerede står midt i en krise.

Den varslede revisjonen av Kulturloven, som ifølge kulturmeldingen skulle "vere eit styringsverktøy for oppgave- og ansvarsfordelinga mellom forvaltningsnivåa og reflektere nasjonale mål for kulturpolitikken", har heller ikke blitt gjennomført.

Creo mener at enhver vurdering av endringer i dagens finansieringssystem må ta utgangspunkt i en revidert kulturlov, og at denne må danne rammeverket for ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Først når revisjonen av, og ny lov er vedtatt, kan man vurdere å drøfte ordningen med faste fordelingsnøkler og mulige alternativer. Og som alltid; det må være *kulturens beste* som ligger til grunn for strukturelle endringer.

Creo er kjent med NTOs notat til Kulturdepartementet og Kulturkomiteen (vedlagt) og støtter NTOs betraktninger fullt og helt. Vi ser det derfor ikke som nødvendig å repetere likelydende argumenter i vårt notat.

Creo anmoder Kulturministeren og Stortinget om ikke å gjøre endringer i dagens ordning med fast fordelingsnøkkel i Statsbudsjettet for 2021.

Med vennlig hilsen
Creo – forbundet for kunst og kultur

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Christian Thorsen'.

Nestleder